

TEVYNE

Organas Susivienijimo L. A.

N. 30

Shenandoah, Pa. 3 Rugsejo - August - 1901 m.

metas V.

NEDELINIS LIETUVISZKAS LAIKRASZTIS ISZEINANTIS KAS SUBATA.

ENTERED AT THE POST OFFICE AT SHENANDOAH, PA., AS SECOND CLASS MATTER JULY 22, 1901.

THE WEEKLY
"TEVYNE - FATHERLAND."
Organ of the Lithuanian National Alliance.
PUBLISHED EVERY SATURDAY.
at 119 E. Centre Str., Shenandoah, Pa.

Subscription \$1.00 per year.

Publisher Rev. A. Kaupas.

All communications should be addressed:
Rev. A. Kaupas, 114 Theodore Street,
Scranton, Pa.

Rates of Advertising:

one inch, once.....0.50
one inch, one month.....\$1.00
one inch, per year.....\$10.00

„Tėvynė“ ne anariams Susivienijimo kasčiuoja per meta \$1.00. Korespondencijas reikia siųsti ant adreso.
REV. A. KAUPAS, 114 Theodore str.,
Scranton, Pa.

ADRESAI

Susivienijimo Virszininku.

Prezidentas A. Teplir, Pittston, Pa.
Vice-prezidentas J. Karalius,
652 German str., Baltimore, Md.
Sekretorius J. Jurgelevicz,
605 W. Mahanoy str., Mahanoy City, Pa.
Kasierius Chas. Radzievicz,
Shenandoah, Pa.
Kasos globėjai { A. Kolczinski, Minersville, Pa.
J. Daukszis, 41 Daugher Lane,
Wilkes-Barre, Pa.
Knygius - Rev. M. Szedydis, Pittston, Pa.
Dvasizskas vadovas ir prezidentas ex-officio
Augszcziausio sudo, Rev. J. Kuras,
Forest City, Pa.

LITERATISZKAS KOMITETAS.

Rev. A. Milukas, Shenandoah, Pa.
Rev. A. Kaupas, 114 Theodore str.,
Scranton, Pa.
Prof. J. Žemaitis, Shenandoah, Pa.

Patemijimai.

Atsiskyre nuo mus Susivienijimo vyrukai ir visokių spalvų istai didei piktinasi, ką per seimą Wilkes Barrėje nutarta Susivienijimą padaryti Rymo Katalikizsku. Gyvu žodžiu, agitacijose ir per laikraščius tie apgauti apgavikai dergia mus įvairiausiai, pasisavindami patentą ant meilės tėvynės (patrijotizmo) ir tėvyniškumo arba tautiškumo. mus, kad primanytų, apszauktų tėvynės išdavikais ir kaipo tokius kuosmarkiausiai baustų (korotų).

Isz priežasties tokių lermų pakilusių tulas ir geras žmogus pradeda mistryti, kad tėvyniškumas, tautiškumas kas kita, o katalikystė vėl kas kita. Szitie keli žodžiai, kuriuos raszau, tepadeda mums visiems sulaikyti tokį neteisingą ir blėdingą manymą,

Ką mės isztikro laikome už tėvynainį, tėvynės Lietuvos mylėtoją? Kam turime duoti vardą tikro tautiečio, lietuviszkos tautystės garbintojo?

Ant szitų dviejų klausymų kiekvienas atsakys, juog lietuviszko tėvynainio vardą užsitarnauja kiekvienas, kuris tikrai mylėdamas savo tėvynę Lietuvą, savo meilę darbais parodo, pagal savo iszgales rupindamasis pagerinti savo brolių lietuvių gyvenimo iszlygas; tautieciu pavadijs kiekviens ir teisingai tą, kurs supratęs savo tautos budą, paproczius, guodoja savo senelių palikimą, už didžiausią nuodėmę sau laiko atimesti, ką gero iszmokino jį jo tėvai; tikras lietuviszkas tautietis ir civilizacijos cziepą cziepidamas savo draugijoje, rupinasi, kad isz to cziepo užaugtų ne kitos kokios tautos kultura, ale kad lietuviai priimdami nuo kitų tautų, kas yra gero,

kas blogo atmesdami, sudarytų savą lietuviszką kulturą. Praszciaus pasakius mės norime, kad perimdami nuo kitų žmonių jų kytrumus, jų mokslą, pasiliktumeme apszviestais, civilizuo-tais, kartu ir tikrais lietuviais, užlaikan-cziais savo boczių darbą, savo gražią kalbą, savo brangius paproczius. — Brangų mūs boczių palikimą mės malonētumēme, kur reikia isztobulinti, iszdailinti, brangesniu, mielesniu atei-nanczioms mus kartoms padaryti, bet nieka d a ne apmainyti ant svetimųjų, kurie gal yra labai geri, labai mieli, bet ne mums, tik svetimtaucziams.

„Namų namucziai nors ir isz smil-gų“ — teip seniai kalba.

Mus bocziai, milžinai garbingos mus senovės, kurių kaulai puva ant kalnų augsztai, kurių kapai verkia, anot dainiaus pasakos, tie mus tėvai, yra mums idealu tėvynainių tautie-czių. Už tėvynę kariaudami, tautiškumą savo lietuviszką prilai-kydami, jie visados tą brangę turtą jungė su religija. Dar Kaistaus evan-gelijos nepažinę, tėveliai mus garbin-dami Augszcziausią pagal savo stab-meldiszką supratimą, kruvinose savo karėse ragino viens kitą narsauti priesz neprietelius vardan savo dievų, vardan prigimtos liuosybės savo brolių.

Kada atėjo malonės laikas, kad Kristaus mokslo teisybės tikroje szvie-soje bno perstatyts, mus milžinai palenkė savo iszdidžias galvas priesz ne-apkencziamą iki tol ženklą Kryžiaus, priēmė krikstą, supratę evangelijos teisybę, aną pamylėjo visa savo karszta szirdžia, emė ją ginti kaip iszgalėjo. Auksiniame mus garbingos praeties

perijode, kada visai Europai szvietei nei saulė Keistucio Sunus, Vytautas Didis, Lietuvos valdonas, drucziausiai apgynešjais krikščioniszkos teisybės buvo lietuviai. Vytauto laiszkuose užsilikusiuose skaitome, juog krikščionijos gerovė jam teippat rupėjo, kaip ir tėvynės laimė.

Nuo to laiko iki szįdienu nebuvo, galima tarti, nei vieno didelio lietuvio, kurs nebutų sėmęs paraginimo ant savo didelių veikalų isz szaltinio religijos sujungtos su tėvyniszku (įvairiai įvairiuose laikuose suprastu). Žemaitijos vyskupas Giedraitis, žmogus szventas, Mickeviczius, vys. Valanczius, S. Daukantas, Kondrataviczius ir kitų daugybė, kuriais mėsgiriamės priesz visą svietą, tai buvo lietuviai katalikai, tėvynainiai, kurie tikejimą su tėvyniszku jungė, kurie nesigėdijo religijos.

* * *
Teip religija, tikejimas sujungtas anksztai su tėvyniszku ir tautiszku drutino mus milžinus anose garsiose imtynėse ant karės lauko su vokiškais karžygiais, tikejimas su tautiszku suteikė kantrybę mus tėvams per kelis szimtus metų baudžiamos, tikejimui Rymo Katalikų aczių tarti turime, ką devynioliktame amžiuje galėjome stoti į kovą gana skaitlingai už savo kalbą,“ turtą paskutinį lietuvo ir kataliko“ kaip sako dainius, už savo dabą, kulturą, ne teip kaip Prusų lietuviai, kurie dar ir dabar dvideszimtame amžiuje nenori saprasti, kad jiems artimesniu yra lietuvis, žemaitis ar augsztaitis kataliku jų vadinamas, o ne vokietytys liuteronas. Visi juk žinome, juog net ir czia Amerikoje lietuviai liuteronai o ir katalikystę pametę istai geriaus glaudžiasi prie vokiecių ar kitokių svetimtauczių, nei prie lietuvių.

* * *
Taigi privalome paisyti ant atsime tusių nuo mus anų apgautų apgavikų, kuriems szimtą syk daugiaus rupi įžeidimas katalikystės, nei gerovė tėvynės. Paimkime daktarą Szliupą. Ar jis paraszė nors vieną knygutę, kur butų susilaikęs nuo užsiupuolimų ant tikejimo atvirai arba isz pasalų? Nei viename savo veikale tas žmogus neįstengė pakal-

binti ant tėvyniszko darbo savo tautiecius neužgavęs jų tikejimiszku jausmų.

Tamsus jo pasekėjai, kurių kitas nei raszytiti ar skaityti nemokėdami vadina save apszvietunais, akilai pildo savo pranaszo mokslą. Jei katalikai lietuviai užmano kad ir naudingiausia daigtą, ar tie szliuptarniai noriai prisideda prie to? Ar neardo jie visaip ir naudingiausių tėvynei darbų, visaip kaip apszmeizdami paczius darbininkus ant tėvyniszkos dirvos, ypacz dar, jei aname tėvyniszki darbininkai yra lietuviai?

Kas užginti gali, kad darbszcziausias, daugiausiai užsitarnavusius ant tautiszkos dirvos mus kunigus galime pažinti isz to, kad mus szliuptarniai daugiausiai juos keikia po salionus ir ant ulyczių ir nesiliauja ant jų visokių melagysczzių skelbti. Melagystės tos labai tankiai iszeina į virszų, bet visiems mums žinoma, kad tokiame atsitikime užgėdintas valnamanis netik neatsaukia savo iszmislių, ale naujus melus leidžia į svietą.

* * *
Ne, vyrai! neprivalome nei ant valandėlės manyti, kad vadindamiesi katalikais iszszizadame savo tautiszku. Prieszingai, neyra geru tautiecių, tėvynainio vardo neyra vertas tas, kuris neapkenczia ar gėdisi Katalikiszko vardo, kurį tai vardą garbiną trys milijonai jo brolių lietuvių katalikų.

Kurs gėdisi katalikiszku savo tėvelių, kuriam neyra mielas ženklas Kryžiaus, kuriuomi ji vos ant svieto atėjusį peržengnojo jo motinė, kuriam nebrangi yra katalikiszkoji Lietuva, toks neyra tautietis (tikrame to žodžio supratime), toks ne tėvynainis, toksai anot kito dainiaus žodžių: Bledies mums daro daugiaus už mistrą Feichtvangą ir szunes brolių.

Asztrus tai žodžiai, gal per asztrus, ale isz dainos žodžio neiszmesi.

Apie Ožkabalių dainas.

(Pabaiga.)

Isz laiko pastarėjo „lenkmezio“ (1863) liko mums ta akiva daina apie kunigus, kuriuos Maskoliams iszvežus, nebuvo kam ne į baznycią žmonių „užpraszytie“, nes kaip ži-

nama, Muraviovas dainos žodžiais sakant, „kunigus iszvarė, baznycias uždarė, daugel mokintojų Sibirijon iszvarė. (CXC). 1)

Kaip ankszcziau paminėtos liekanos senoviszkosios musų epikos Ožkabalių dainose tur tulą historiszką bei literariszką svarbumą teip lygiai ne menkiaus akvyvos yr' jose ir tos liekanos, kurios prie teip vadinamojo „epo apie žveris“ ar „žveriszko epo“ (vok. Thiereros) priklauso, butent: daina apie vilko svodabą (LXXIV), apie katiną ir pelias (CCCLXI), apie paukszczzių veseliją (CCXXXVIII), apie vainą žverių keturkojų su paukszczziais (CCXXXIX), ir k.

Epą apie žveris, pavidale satyros, anot liudijimo klassiszku autorių, iszradę Prygai, kaip žinoma, trakiszka gentė. Ypacziai szitame epe (pasakiminkystoje) pagarsėjo vardas tulo karo Pigro ir prygo, arba kaip kiti ji vadina, trako Aisopo, kurio pasakos prosaiszkaj graikiszkoje kalboje užraszytos veliaus tulo Babriaus graikiszkomis ailiomis, nors ne visos, suraszytos, pagaliaus kaisero Augusto ar Tiberiaus laike tulo makedono Phaidro lotiniszka iszguldytos tapo, daug veliaus jos perėjo ir visų civilisuotų tautų kalbas; Dr. L. Rhesa, didei senos jau Hamero „Iliadoje“ minetos trakiszkos pravardės vyras jų didelią dalį ir lietuviszkai iszguldė. Taigi pas szitą Aisopą randame vieną trumpą pasakaite (Rhesos iszguldyme pag. 38) apie kovą žverių keturkojų su paukszczziais, kurią daug pilniaus ir labai originaliszkaai ankszcziau paminėta daina (CCXXXIX), dviejuose variantuose, apraszo. Szita daina, kaip rodos, placziai ir nog neatmenamos senovės Lietuvoje pažinstama ir dainuojama, yra didei svarbi ir ji mums rodo, kad pasaką apie tą „vainą“ tarp žverių ir paukszių Lietuvių sentėviai dar M. Asijoj' gyvendami — kur ir levas dainoje minėtas, tuomet prisilaukė, — rasi, dar daug ankszcziaus Aisopo galdynės (VI szimtm. Kr. ne gimus) pažinotie turėjo, teip kad galima butu vice versa manytie, jog, rasi, szitą tai dainą pats Aisopas tik į trumpą pasakutę pavertė. Pastedetina ir tai, kad yra žinomos dar ir kitos lietuviszkos pasakos, tuom tarpu dar neatspaudintos, kurios randasi ir pas Aisopą.

Apie lietuviszkas dainas turime jau gausią literaturą. Pradedant nuo prof. d-r. Liudviko Rhesos *), isz kurio surinktų dainų naudojasi Kraszewskis **), Nesselmann'as ***)

1) Tery aprasztyti iki sziol Ožkabaluose dainų randasi dar žinamoji daina „apie Birutą“ ir kelios kitos kaip apie szermenis kuningaiktis Pontataucko (lenk Poniatowski), žados isz lenkiszko iszguldita, „apie Prusų iszniektinimą“ su pagirimu lenkų ir tt., kurias dėl jų meukos literatizkos vertes tarp „Ožkabalių dainų“ ne patalpintes.

*) Dainos, oder lithauische Volkslieder. Königsberg 1825; II Auflage Berlin 1843.

**) Litwa. Warszawa 1847. I. 286 seq.

***) Littanische Volkslieder. Berlin 1853.

ir kiti, apie mūsų dainas, jų struktūrą, graži ir tt. buvo daug raszta. Ypacziai su pagy- ra reik czionais paminėti darbus ant szitos dirvos, atliktus pastarame laike, Lobell'io*), ir aukszcziau jau paminėtų: Burtisch'o**) bei L. Nast'o Tilžėje, darbus, kuriuose ran dame sukrauta daug medegos studijoms apie lietuviszkas dainas bei jų melodijas. Pir- miaus dar surinktos skaitlingai Juszkos dai- nos suteikė mums ne menkai labai brangin- tinos, sakycziau, archaiologiszkos medegos, li- kusios dainose isz gyvenimo lietuvių tautos neatmenamoje senovėje. Ir atspaudinimas czionais szitų Ožkabaliuose surinktų dainų, kurios, aistetiszka imant, isz didesnes dalies neabejotinai prigul' skaitliuon dailiausių mūsų tautos dainų, viliuos, prisidės ne menkai prie susipažinimo su daininyksta Lietuvių ir jų kalba. Dialektas szitų dainų yra — pietų Lietuvos; jame su lygsziol' mažai buvo ra- szyta bei spandinta. Rasi didžiausias įpatin- gumas szito dialekto — yra užlaikymas literos a visur tenais, kur Žemaitiszkame e randa- si, kuom' jisai prilygsta sengraikiszkaiz — do- rizskamjam dialektui. Taipgi archaizszkas nesuminksztinimas literos u galuonese p r a e s e n t i s (noru, turu) et futuri (ma- tysu, noresu, — graik. so), kaip ir infiniti- vas ant — t i e (slg. graik. — ein, — sthai, senprus. — tvei) yr' chareakteriszka žymė szito pietinio dialekto ir jį priskiria prie se- niausių lietuviszkos kalbos tarmių, tacziau litera n in accusativo singularis et genitivo pluralis isztarjme, gyvoje kalboje, jau iszny- kus. Prie szito reiketų dar užtėmyti vieno- je dainoje labai seną formą: b r a i — broliai, su kuria, kiek man žinoma, tik isz Ožkabalių dainų pirmą kart' czion ausipažinstam; szali je jos reik' pastaty' Hesychiaus lexikone randama glossą: bra adelfoi hipo Eleion.

Kelios Ožkabalinose užrasztytos dainos apgarsintos tapo dar 1880 m. laikrasztijje: „Mittheilungen der litauisch. litter. Gesell- schaft in Tilsit“ (Bal. I, S. 114 ff); 1884 m. Tilžėje buvo atspaudintos knygutėje 45 „Ož- kabalių dainos“, veliaus 1899 m. „Vienybė Lietuvininkų“ [N 14 seq.] buvo pradėjas dar- kitas, likusias nuo senovės surinktas, spandin- ti. Kadangi su laiku tame pat kaime surink- ta tapo keli szimtai dainų, atsirado reikalas jais visas vienoje knygoje iszleisti, ką dabar ir atliekame. Visos dainos terp 1895—1874 m. surinktos ir tais metais paženklintos — mano paties užrasztytos ir jos paein' daugiau- se nuo mano a. a. motinos Marės ir tarnavu- sių tuomet pas mus' mergų; 1875—76 m. su- rinktas užraszė Vaiczaitis nuo nežinomų da- bar dainininkų; 1899 m. užrasztytos dainos mano brolio Vinco paein' isz didesnės dalies, nuo Magdės Galeckienės (100 dainų) ir po- kelias nuo Magdės Besaspariutės bei Urszės Zdaniutės. Labai gaila, kad visi szitų dainų rinkikai, kaip profanai musikoje, negalėjo

melodijų užrasztyti. Teipogi užmirsza, ka- da ir kokuose atsaitikimuose Ožkabalių dai- nos dainuojamos; tik V. Vaiczaitis savo už- rasze prie vienos kitos dainos padėjo para- szą: „Svodbinė“, „Kareiviszka arba kario- niszka“, „Paprasta“. Szitos priezasties dėlei ne buvo galima jais į tulas dalis, pagal turinį ir tt., paskaityti, o reikėjo tik abėcė- lizskame rėde, kaip ir padaryta, sustatyti.

BAD GASTEIN, BERŽELIO, M. 1900 m. J.—B.

Stabmeldiszki palaikai pas latvius pradzioje XVII-to szimt- meczio.

(Semta isz veikalo A. Briekner'o: „Senovės Lietuva.“)

1606 m. vienas Jezuitas nuva- žiavo isz Dinaburgo su misija į prigu- lėjusia tame laike Lenkijai Latvijos da- lį (Inflanty Polskie). To zokono už- raszuose apie tą kelionę skaitome tuos dalykus:

Vienas isz mūsų kunigų iszsiren- gė per gavėnę net į patį Maskolijos pa- rubėžį, į apilinkes Riežicos ir Lucinos, kur dar latviai, nežinodami apie Dievą, kaip nuskurę senovės stabmeldžiai, į pragarą eina. Tie stabmeldžiai garbi- na medžius ir miszkus, kuriems paskir- tuose laikuose, apie Velykas ir per szv. Mykolą, yvairias dovanas aukauja. Per keletą dienų, ne be sunkumo ir vargo, vertė vieną jų „popą“, devynes deszimczijų metų senį, kad iszsispa- vie-dotų, ką galutinai padarė. Nes ant jo vertė visi kaltę už stabmeldystę, saky- dami, kad jis tai ją nuo prosenių paė- mē ir vertas buvo, kad jam, kaipo se- neliui, kiti tikėtų; jis tai, su kitais dvie- jais seniais, jų apeigas laikė ir aukas medžiams dėjo. Po spaviednies užkla- stas, kokias apeigas ir dovanas ir delko miszkui dėjo, teip atsakė: mes nsku- rėliai, be Dievo žodžio ir kunigų, ku- riuos krikszczionys kitose vietose turi, privrsti esame mūsų reikaluose jiesz- koti pagalbos, ir kaip reik iszgirdome, kad mūsų proseniai garbino ypatingus medžius, kuriems ypatingas dovanas dėdavo, ir per tai pagalbą, paliuosavi- mą nuo ligų ir pralobimą visokiuose turtuose įgydavo, tai ir mes teip daryti turime, jeigu nenorime visiszkaiz pražu- ti. Užklaustas, kiek dievų turėjo, at-

sake: yra visokie dievai, pagal yvairu- mą vietų, ypatų ir reikalų. Turime, sakė, dievą, ką dangaus yra globėju; turime teipgi dievą, ką žemę valdo; tas vyriausias ant žemės, turi po savim yvairius dievus, mažesnius už savę. Turime dievą, ką mums žuvis, ką mums žverius duoda; turime dievą javų, lau- kų, daržų, gyvuolių (t. y, arklių, karvių ir t. t.). Aukos kurias jiems dedame, yra yvairios: vieniems didesnės, kitiems ma- žesnės, pagal tai, koks yra dievas: o vi- sos tos aukos yra dedamos ypatingiems medžiams ir miszkams — o tie medžiai vadinasi szventais. Vienas gauna dova- nų didelį kepalą duonos pavidale žal- czio, su iszsižiojusia burna ir ilga vode- ga; kitam aukaujame — mažesni, pa- vidale szunies, kiaulės ir t. t. Ir vėl garbiname du ypatingu medžių, aržuol- lą ir liepą; aržuolas vadinasi vyriszku, o garbintojai deda po juo paskirtuose laikuose porą kiausziinių; liepa yra va- dinama moteriszka, ir aukauja jai svies- tą, pieną, surius ir taukus, už iszgary- mą ir sveikatą savo ir vaikų. O kas apserga, tuojuo siunczia „popą“ pas medžius, kurs su jais ginczyjasi, delko jiems sirgti leidžia, jeigu jiems atidavė tą, ką buvo kalti. Jeigu sveikata tuo- jau negrįszta, nesza medžiams dvigubą dovaną, ir teip ligoniai iszgyja. Ar- klių dievui, kurį vadina d e w i n g u s c h i n g e, aukauja kiekvienas du- skatiku ir du kepalu ir meta į ugnį tau- kų kšni. M o s c h e l' i u i, karvių dievui, aukauja sviestą, pieną, surį ir t. t., o jeigu susergera karvė, tuojuos me- džiams duoda auką ir tas gelbsti. Die- vui laukų ir javų, d e w i n g c e r k l i c i n g, aukauja miszkuose pa- skirtuose laikuose juodą jautį, juodą visztą, juodą parszą ir t. t. ir keletą to- nų alaus, mažiau arba daugiau, pagal tai, kaip juos tas dievas c e r k l i c i n g pagalbėjo. Sudeda tas dova- nas medžiams tokiu budu: „popas“, su kitais seniais, sznabždėdami ypatingus žodžius, deda dovanas, paskui pribėga keletas ir kelia augsztyn baczką alaus; pirm neg žmonės pradeda gerti, szlak- szto „popas“ liepos krapyła aplynkui stovinczius; paskui kuria ugnį ant dau- gelio vietų ir meta ant laužų dalį atnesz-

tų daigtų, taukus; myslia, kad be alaus dievai niekad os jų neiszklausys. Gerai įsigėrę pradeda visi aplink medžius szokti ir giedoti. Kitas žmogus pasakojo man, kad nuėjo kartų su tėvu žuvauti į daigtą, kelioliką viorstų atstumo; kad pirmą ir antrą sykį žiemą nieko nesugavo, priminė jiems „popas“, kad dievui vandenių sudėtų auką, jeigu mato, kad ant jų yra užsirustinęs. Klausė, ko dievai reikalauja; „popas“ atsakė: trijų baczkų alaus, kurias svetimas sodietis isz numų buvo atvežęs, kad jas pardavęs, žuvų nusipirktų. Palikę tadą tinklą prude, suszaukė po namus szeimyną, kad jiems dievą permaldauti padėtų, o kad sukūrė visokias ugnis ir alu iszgėrė, sugrįžo žuvauti ir tiek daug sugavo, kad užteko ant daugelio vežimų. Ans svetimas sodietis, prikrovęs savo tris vežimus, nuvažiavo be jų žinios, nes turėjo dar kiek jiems primokėti; neužilgo nuėjo paskui jį vienas senis isz anų stabmeldžių, padėjo du kiausziniau ant jo lauko ir keikė, per ką tą vasarą visus javus sodieciui sunaikino. Yra tarp jų ir Saducejų, į isz numirusių prisikėlimą netikinczių; kad mūsų kunigas jiems apie tai kalbėjo, iszėjo vienas isz jų ir pasakė: mano tėvą vilkai suėdė, kaipgi jis atgis?

Jeigu sodietis nori kitam užkenkti, szaukia du arba tris kaimynus ir iszreiszkia jiems paslaptį; stato ant stalo indą su alum, o aplink jį dvideszimti mažų vazkinių žvakelių, ima saują szieno, pjauna peiliu ant stalo, paskui meta po stalą, sakydamas: nulaužk teip ranką, koją, tu, arba tavo pati, arba dukterį arba arklys, arba karvė ir t. t. Turikas prieszą, kurs jį, pav., apskundė pasponą, bėga tuojau pas dievą — medį, atima anuodu kiausziniau, kuriuos jam pirmiau buvo paaukavęs, ir sako: matai, kiekvieniame paskirtame laike aukavom tau atsakanczius dovanas, o tu manę apleidi? Teip ilgai tau tų kiauszinių nesugrąžisiu, kol nepadarysi mano prieszui tą, ko noriu. Ir teip nyksta prieszui vaikas, arba arklys, arba karvė ir t. t. Lieja teipgi stabmeldžiai alų į ugnį, kaipo savo dievui; kad duoną kepa, pirm neg valgo, pirmą kąsnelį į ugnį meta; lieja alų ir ant sie-

nų pecziaus, melddami, kad jiems ugnis nekenktų, nė ant lauko, nė pecziuje. Suserga kam vaikas, arba arklys ir t. t. bėga tuojau pas „popą“ ir klausia apie priežastį; tas atsako, kad dievas aukos reikalauja, ir lemia isz kaulelių, kokia turi buti auka, ar juoda viszta, ar ožys, kiausziniai, duona, baczka alaus, ir teip tėvas nelaimės iszsvengia.

Prie szermenų užlaiko sekanczias apeigas: pirm visko degina drapanas numirėlio ir patalą, ant kurio numirė; po galvų numirusio grabė deda duoną, manydami, kad tokiai ilgai kelionei bus jam reikalinga; į deszinę ranką duoda jam antrą kepalą, kad duotų Cerberui, ką tai pririsztaš prie rojaus vartų be sužeidimo praleidžia; į kairę ranką deda du skatiku del perkeltojo per upę; žiemą stato ant grabo vežimų malkų, kad duszia susiszildytų. Per užduszines, parengę virmiau pusryczius, szaukia duszias savo numirusių, kiekvieną vardu, ir pradeda užmetinėti ir kaltinti duszias, kad neužlaikė ir neatgynė jų arklių ir galvijų nuo vilkų ir ligų, nors kasmet joms prideranczias dovanas aukavo: jūs leidžiate dvėsti mūsų galvijams, pelėms mūsų javus ėsti, perkunui lauke naikinti ir t. t. Ant galo meldžia duszių, apie kuriuos mano, kad jų dalis į vilkus arba meszkas, dalis į dievus persimaino: tvanai, arba brangiausia mano motinėle, atsimink savo vaikus; valgyk isz to indo ir gerk, kiek tik tau norėsis, tiktai neužmirszk mūsų. Tuo tarpu deda ant stalo duoną, kurią paskui meta į ugnį, ir alų, kurį paskui lieja, ant žemės arba ant laužo. Ant galo szluoja peczių ir varo isz jo duszias, kitas griebia kirvį ir kapoja keturias gryczios kertes, kad neužkliūtų kokioje vietoje... Kunigus turi už kokių trisdeszimt viorstų jų „popas“ kriksztija jiems vaikus, didesnė jų dalis gyvena be szliubo; poterius vos tik kurs-nekurs moka; niekas isz jų nespaviedojo.

(Dar ne viskas.)

Nauja Drama.

„Laimė Iš Svetur“. Paprusių lietuvų drama*).

—x—

Gražus Juozas Ardėlis pamylėjo dailią Urszulę Zuoziutę, o Urszulė pamylėjo Juozą. Bet bėda, kad Juozas yra beturtis, benamis bernas, tarnaujantis pas turtingą Urszulės tėvą, kuriam, žinoma, nė nesisapnuoja leisti dukterį už savo berno. Insimylėjusiam vaikinui nepasilieka kito kelio, tik važiuoti į Ameriką: užsidirbsiu pinigų (mislija jis sau), sugrįžęs nusipirksiu kad ir mažą sklypelį žemės, pagražysiu Zuožai, kad su Urszule eisiu skyriumi gyventi, tai priims už užkurį... Keliaudamas svetur, Ardėlis pavėda savo numylėtinę blobai Kazimiero Zaunio, pavartyto už kasžin ką isz universiteto, o dabar sėdinczio pas brolius, jauno vaikino. Tuo tarpu senis Zuoza, bestorastaudamas pameta tris szimtus svetimų pinigų ir lenda į skolas pas žydus. Žinoma visiems, kas tai yra but skolingas žydui, delto nėra ko stebėtis, kad Zuožai pradeda nesišėkti; lenda jis vis i didesnes skolas, pavirsta girtuokliu ir įsipainioja į pinkles didelio latro Poszkos, vietinio vargamistros, kurs tykoja ant Urszulės, vis dar mylinczios Juozą. Ant galo senis Zuoza sutinka leist savo dukterį už vargamistros, bet Kazys Zaunis į patį laiką spēja iszgelbėti Urszulę isz nagų latro.

Po trejų metų pareina isz Amerikos tris szimtai rublių ir žinia, kad Juozas negrįž į tėvynę, nes pamylėjo „kitoniszką marczią: jį vadinaš apszvietą“, Iszleidžia jis dabar laikrasztį vardu „Tėvynė jieszkoczių (sic)“, visas savo spēkas paszvenczia apszvietimui brolių, o Urszulę užleidžia Kaziui Zauniui. Mergaitė sutinka tekėti už Kazio, senis Zuoza tam nepriesztaurauja ir ant to baigiasi drama.

Toks yra turinys naujo dramatiszko veikalo, parasyto su szokiu-tokių talentu. Autoriui ypacz nusisekė dvi scenos: pirszimas Dundulio savo sunaus į užkurius Zuožai ir pragertuvės Urszulės vargamistrui Poszcai, bet ant to ir baigiasi sceniszki nuopelnai dramos.

*) „Tėvynės Sargas“ No. 4—5, 1901.

Silpnų pusių joje daug. Pirmuciausiai, kalba — tai miszinys rytiečių ir žemaiczių tarmių, su primaiszymu dzukiszkių iszsitarimų: toli ji stovi nuo gražios, prastos ir lengvos kalbos Antano isz Bugnų ir d-ro Kudirkos! Bet ne kalbai darome didžiausią užmetimą, — darome jį psichologiskam pervedimui akcijos. Ką autorius norėjo pasakyti savo „dramoje“? Ar kad doras lietuvis del tėvynės gerovės privalo iszsizadėti karszcziausią jausmų, koku yra, pav., meilė mergaitės? Tegul buva ir teip. Bet delko privalo teip daryt, isz dramos to nematyti.

Juozas, reikia žinot, važiuoja į Ameriką vienatiniai pinigų, su kuriais tikisi iszpirkti Urszulę nuo tėvo (Aktas I, pajevas II). Po trijų metų netikėtai pranesza, kad į Lietuvą negrįsz, nes pakelyje sutiko didelį sunkų vežimą ir... negalėjo jo apeiti, nevežęs (Akt. IV, paj. II). Tuo vežimu yra „laimė brolių ir seserų“, atsiekiama apszvietimu, o tą apszvietimą Juozas pasiryžo sėti per laikrasztį, kurį ėmė iszleidinėti su kitais broliais. Tas viskas gerai. Bet kokiais keliais priėjo prie tokio pasiryžimo; prie iszsizadėjimo mylimos mergelės ir paniekinimo jos meilės — dramoje veltu jieszkoti. Nė pasakojimai sugrįžusio isz Amerikos Kriauzos, nė laiszkas Juozo mums to nepaaiskina.

Sztai „nauja szviesa, iszaugus isz kibirkszties, užkrėstos Kazimiero Zaunio, liuosame Amerikos kraszte teip mane apsiautė, kad negaliu pasinerti į tą tamsybę, vieszpataujanczią tėvynėje“ — ir basta! Kas yra ta nauja szviesa, užkrėsta Kazimiero Zaunio, kuri neleidžia Ardelio isz Amerikos — tai paslaptis, kurios skaitytojas negali suprasti. Nė Juozas, nė jo mokytojas, Kazimieras Zaunis, dramoje naujai ir net dideliai apszviestais nepasirodo. Vat, teip sau, vidutiniai kaimo bernri. Vienok tas pats Juozas akyse Zaunio iszeina ant „milžino stebuklingo, nes daug matanczio, daug žinanczio“ (Akt IV, paj. II). Tas iszkėlimas Juozo (palygintas jis yra net prie milžinų, „kokie budavę kitkart mūsų kraszte“) szrodo tuo keistesniu, kad jaunas bėg-

lys per dvejus metus dirbo sunkiai prie anglių, o tik trecziuose metuose pristoję prie spaustuvės (tur but už zecerį). Isz kur ir kaip pas nepatyrusį zecerį atsirado milžiniszkas apszvietimas, isz dramos susekti negalima — vat, autoriui užsinorėjo padaryt savo karžygi milžinu — ir padarė.

Sunku teipat supasti, delko Urszulė teip lengvai iszsizada ssvo meilės ir ant paliepimo Juozo pradeda mylėt Zaunį. Gyvenime teip nesidaro. Autoriui priderėjo arba pirmiau kaip norints suvest Urszulę su Zauniu (butų ji galėjus, padėkime, pamaži užmirsztį Juoza ir prisirisztį prie rupinancziosi apie jos vargus Kazimiero), arba įdėt į jos lupas maždaug szituos žodžis: „Myliu asz Juoza, bet jis man liepia eit už Zaunio, tai del jo meilės eisiu“. Tada butų nors sziek tiek suprantama, delko viskas pasidarė teip, kaip autorius norėjo.

Prie silpnų pusių dramos reikia priskaityti teipat nežinojimą Amerikos gyvenimo, kurį autorius idealizuoja. Zecerių, „daug žinanczių, daug matanczių ir szimtu akių žiurinczių“ pas mus nėra. Vartojimas banaliszkų ir net trivialiszkų palyginimų ir iszsitarimų ir gi mažina vertę aptariamo czia veikalo.

* * *

Ant galo pasakysiu, kad nėra lengvesnio daigto, kaip kritikuoti, bet paraszyt, kad ir netikusį veikala, sunku. Ir asz sziczia ne delto iszrodžiau silpnas puses dramos „Laimė isz Svetur“, kad jos autorių pažeminti, bet vienatiniai, kad paraginti garbų rasztininką prieresnio apsimislijimo tolesnių veikala.

Telaimink, Dieve, gabiai, nors da nevisiszkai iszdirbtai plunksnai!

SUSIVIENYJIMO REIKALAI.

15 Chicagos, Ill. kuopa Susivienijimo Rymo-Katalikų Lietuvių Amerikoje, laikė savo czvertmetinį susirinkimą 14 p. Liepos mėnesio, ant kurio nusprendė visi kuopos sąnariai, kad mūsų kuopa laikysis prie Susivienijimo Rymo-Katalikų Lietuvių Amerikoje, ir nutarė didžiausį papeikimą senam centraliszkio komiteto sekretoriui T. Astramskiui už

suspendavimą ir užslėpimą mūsų kuopos sąnarių. Priesz seimą paskutiniam numerij „Tėvynės“ jis parodė tik 5 pilnus ir 9 suspenduotus sąnarius, tai yra isz viso tik 14, o mums yra 26 pilni sąnariai.

Varde visos kuopos sąnarių pasiraszome:
Prezidentas J. Dychaviczius,
Sekretorius J. Povilauskas.
Jonas Smolanskas.

Apie Vysk. M. Valancziu

(tąsa.)

Sztai yra trumpai apraszytas gyvatas į amžinastį nuėjusio Vyskupo Valancziaus. Isz to regime jį buvus ypata svarbia, aiskia, visa galva praaugusia visuomenę; ypata, kuri per 25 metus darbavos ir szvietė ant Žemaiczių padangės, ir savo darba iszstatė vyskupijos szirdyje laiko nesunaikinamą paminklą. Ilgi metai parslinks, tukstancziai į grabą nužengs, bet Vyskupo Motiejaus atminimas neiszblys žmonių szirdyse, eis nuo kartos į kartą lyg tolimiausių laikų.

Mirė Vyskupas Valanczius 17 d. gegužės mėn. 1875 m. 75 metuose savo amžiaus; palaidotas 21 d. geg. Kaune, sklepe kunigų Augustijonų bažnyczios*). Paskutinę tar-

*) Dabar — jį į Katedra apversta.

nystę prie jo, supludus nesuskaitomoms minioms žmonių, asistencijoje kapitulos, vietinių ir isz vyskupijos atvykusių dvasiszkųjų atliko garbės vertas Žemaiczių Sufraganas Vyskupas Beresneviczius, po V. Valancziui valdytojas mūsų vyskupijos.**)

**) 1883 m. į Krijavų-Kalisziaus Vyskupas, kame ir dabar tebegyvena.

Pakasynų pamokslus skelbė: vakarą: kun. A. Baranauskis, Seminarijos profesorius; rytą: lietuviszkai kun. Balandis, Naujamieszcio klebonas; laike Sumos: kun. J. Raczkauskis, Seminarijos Rektorius. Padėjus į sklepa nebegyvas palaikas užgesusio Piemens, ant didžiojo altoriaus laiptų patsai celebrantas, garbės vertas Vyskupas Sufraganas Beresneviczius karsztuose žodžiuose esancziųjų atminimui pavedė a. a. Vyskupo Motiejaus duszią ir meldė, kad nusiųstų prie Dievo gailingą maldą: „Amžiną atsilsį teikis jam duoti, Vieszpatie, o szviesybė amžina tegu jum szvieczia; tegu atsilsi amžinoje ramybėje“!

Kun. J. Raczkauskis, Sem. Rė)

4. Priduriame keletą biografiszkų smulkmenų, maloningai mums prisiųstų.

1. Mikolo Valancziaus, Vyskupo tėvo, butas stovėjo mažne prie pat kelio isz Kretingos į Salantus, už poros viorstų neprivažiuvus Kalnalio. Visi biografai sodzių, prie

kurio prigulėjo Valanczius, vadina Naszėnais; daugumas klaidingai vadina: Naszėnais; kiti, bijodami nepadoraus isztarimo lenkiszkomis lupomis, raszo ne: Nasziany, bet Nabriany. Patsai Vyskupas užraszė gimęs esąs Medsėdžiuose. Medsėdžiais žemaicziai vadina butus, atsiskyrusius nuo sodžiaus, palankėmis stovinczius, seniaus, žinoma, miszkuose, žem-medžiose. Gal tai butį „Naszėnų Medsėdžiai“.

2. Negalėjome isztirti, kaip Valanczius valdė tą žemę. Mums vienas šalantiszkis tiek temokėjo iszpasakoti. Valanczius butas prigulėjo prie dvaro, Szalynu vadinamo. Szalynas prigulėjo prie grapo Szvazelio (dabar valdo Szteinas). Dvaras panaikino Valanczius ir Petrauskiu butu: žemę prileidė prie dvariszkės, triobesius nūgriovė, sodybos vietoje iszstatė bernų (vaikių) polvarką. Isz Valanczius palikimo belikęs vienas szuliny. Klausymas, kokia tiesa Szvazelis panaikino Valanczių: atpirko nuo jo butą, ar iszkėlė, kaigo czinszauninką.

3. Valdžiai atidarant Užventyje mokyklą, Vyskupas Motiejus prisuntęs klebonui Religijos mokslo knygelę, svietiszkos vyriausybės užtvirtintą, kaipo rankvedį vaikams I skyrius; tą knygelę klebonas vartojė lyg sziol, o toji buvo: „AKTAS IR POTEREI“!!! Direkcoija vos tik pernai ypatingu savo parėdymu ją tepanaikino. Kad Vyskupas Valanczius butų ruskas literas priėmęs, tai-gi nebutų pinigų pylės ant spauzdinimo knygų lietuviszkomis literomis. Matyt, buvo tai atvedimss akių. V. Valanczių visi pažįsta, kaipo didį diplomata, kurs ir su Muraviovu mokėjo surokuoti. Bet diplomacija lietuviszkų raidžių dalyke, rodos, per toli nuėjo, užtraukdama ant vyskupo szioki tokį szeszėlį už susiturėjimą nuo atviros protestacijos. Žinoma, butų nukentėjęs, ale butų daug ankseziaus pradėjęs atvirą karę, kokią dabar vedame. Beto buvo tik „tyki protestacija“: deginimas, nevartojimas prisunciamųjų lietuviszkų knygų ruskuose ruhuose.

4. Vyskupas Motiejus nebuvo buklus eilivime, nes buvo grynas prozaikas. Vienok daugalį raszė ir eilėms: visus Psalmus, giesmes apie sz. sz. Apasztalus ir daug kitų giesmių. Eiliuoti veikalai be jokios poezijos, ale aiskus, raszyti daug geresne kalba, neg senoviszkosios, daug daugiau isztoriszkos tiesos turi: Vysk. Valanczius — visur istorikas. Jo raszytas giesmes ir dabar tebegiedame. Beto raszė ir dainas, nē kiek nesirupindamas apie poetiszkumą: daina pas jį ir-gi turėjo mokyti: raginti arba suturėti; daugiau nieko. Ir dainų paraszės nemaž; pats, lankydamas parapijas, susivadinęs bažnyczios giedorius, dainuodavęs, mokydavęs žodžių ir gaidos, o kad neužmirsztų, iduodavęs savo ranka raszytus. P. B. Sirvydas tei

kės mums nurodyti, paremdamas tikrais dokumentais, vieną tokia, t. y. „Ak tu, Dieve visagalis“. P. Szveisteplis Plynojų Baika užraszęs ją isz savo tetutės, buvusiosios giedorkos lupų. „Ta daina visiems pritinka, arba, kiteip sakant, visus užgauna“, pasakęs Jo Mylista į bažnyczios giedorkas. Tą dainą paraszęs, patsai Jo Mylista įdavęs Kauno gimnazijos (bene — Kražių?) mokytiui Vincentui Petkunui, idant dainuotų ir praplatintų. Ją mažne visa Lietuva tebemoka. Sztai ana.

Ak Tu, Dieve Vissgalis!

Garbin' Tave visos szalis.

Ir girtuokliai Danhrus praszo:

Su arielka pekloj' užsiraszo

Per amžius.

Seni vyrai ukininkai,

Kupcziai, — sukeziai — mainininkai,

Kits nē tabokos neliubija.

O arielką labai triubija,

Kaip vandenį.

Bajors nē szoblės neturiš,

O į arielką labai žiuriš:

Ak, kad pinigų turėcziau,

Tos arielkos asz surieszcziau(?),

Oi gerezcziau!

Senos bobos ir panelės

Ratuoj' rankas, kaip kvietkelės:

Kożna pagal savo stoną

Ger' arielką isz uzbono,

Kaip smetoną.

5. Teip vadinamos civiliszkos drąsos jam netruko: kad ne diplomacija, butų mokėjęs protestuoti. Tai parodo pamokslas Varniuose priesz pat iszvažiaviną į Kauną. Rets dabar beliko isz tų, kurie gavo girdėti ir stengė permanyi ti tą pamokslą. Vyskupas, isz Varnių iszvaromas, jautė toje valandoje visą sunkybę, užkrisianczią ant jo ir jo ganomųjų žemaiczų. Kaip kad pranaszystės dvasią butų įgavęs, perregejo atentį laiką, atspėjo smulkiausius parėdymus ir privilejimus. Asz jus apleidžiu, tai tiesa, sakė — bet Dievas su jumis. Turėkitės savo vieros, netikėkite žodžiams, neįmkite dovanų, nes visur gali spąstai slėptis... Ir pasiliko žemaicziai tvirti, nors per kelioliką metų vyskupas jų nebelankė.

6. Józef Chociszewski savo knygelėje „Złota Książeczka dla dzieci“, Poznań, 1896 paduodamas puikius pavyzdžius uzlaikymo ketvirtojo Dievo prisakymo: Lenk tėvą tavo ir motiną tavo — ant 20 — 22 pusės kalba ir apie Žemaiczų Vyskupą, pridėdamas net jo veidaveikslį. Biografiszkos žinios, mažne visos ten klaidingai paduotos. Tarp jų yra viena graži smulki žinėlė, apie kurią nebuvo girdėję. Sztai ką Chociszewskis pasakoja... Neilgai trukęs po savo konsekracijai, Vyskupas Motiejus Valanczius iszkilmingoje draugystėje dvasiszkiųjų vyko i

gimtinį savo sodžių, peržengęs slekštį trobelės, kur gyveno jo motina, puolė jai po kojų ir praszė palaiminimo. Susigraudinusi senelė isztiesė į aną rankas ir darydama ant jo kaktos kryžiaus ženklą, tarė virpancziu balsu:

— Sunau! laiminau tave pirmą sykį, kad ant svieto atėjai; laiminau antrą sykį, kad į dvasiszkią stoną tave iszleidžiau, szendieną laiminu tave tretį sykį. O dabar, Vyskupe, — tarė priklanpdama paiesz jį: — tavo motina meldžia palaiminimo.

7. Kaip krasztai Vyskupas Motiejus buvo užsiėmęs blaivybės dalykais, matome netiktai isz aplinkraszčių, bet ir isz rasztų į atskiras parakvijas, kaip sztai į Veviržėnų, Ras. p.

Asz - Motiejus Kazimieras Valanczius

isz Dievo ir Apasztaliszko sosto mylistos Žemaiczų Vyskupas, savo aveles maloniai sveikinu!

Jau tat ketvrti metai kaip Dievo Angszecziausiojo mylista stebuklingai nūgrėsė mūsų žmones nuo girtuoklystės. Džiaugės ir linksminos isz to duszia mano ir dėkavojo Dievui už teip didžią Jo malonę, nes-gi viliaus, kad ant baisaus paskucziausio sudo savo aveles blaivias į dangų nuvesiu. Bet linksmybė mano jau szendieną sumiszo, szirdis mano vėl baisesiai sugilo ir krauju aptvino, nes-gi dagirdau, kad Verviržėnių parapijos katalikai nebeklauso balso mano ir isz naujo lenda į szėtono žabangus. Dažinojan, kad czia svietelis, sulaužęs prizadėjimą, Dievui padarytą, vėl ėmė gerti arielką ir po senovei pagalves pekloi mokėti. Ant veselių, ant kriksztytųjų, ant bankietų, ant susiejimų tos parapijos katalikai mirksta, arielkoje įrugę, ir duszias savo, brangiausiu krauju V. Jėzaus atpirktas, skandindami į amžiną pragarą, piktina aplinkines parakvijas blogu savo paveikslu. Aszaros akysė mano stojas, girdžiant tokią pas jumis atmainą ir užketėjimą. Ar seniai rasztuose mano gyriau jus ir dėkavoju už jūsų paklusnumą?

(Pabaiga bus.)

Naudingiausia knyga

LIETUVISZKA

Chrestomatija,

176 pusl. kurioje patilpę deklamacijos, tinkancziuos kiekvienam atsitikimui, teipgi parinkti isz geresnių rasztininkų skaitymai. Preke 50c. Susiv. sąnariams tik 25c. Piningus siųskite pas: Chas Radzevicz, Shenandoah, Pa.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo
Apdovanota

DWIEMIS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiską išdirbimą.

**KARUNŲ, SZARPŲ,
KUKARDŲ, ROZETŲ,
BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.**

Turiu už garbę apreikšti guodiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad ašz dirbu wisus augszcziaus paminėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama išdirbimais įėjau geriausę praktiką ir dėl to galiu wisą padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

K. Radzeviczius.

Puikiausia visam Shenandoah'ri
RESTAURACIJA.

Tris syk ant dienos KARSZTI UŽKANDZIAI, o teip visada szal ti dykai. Geriausi ir pigiausi PIETUS, viskas szviežia: CIGARAI pirmos klesos. Priegtam koznas lietuvys ras SZIRDINGA RODA kiekvienam reikale. O ir PINIGUS MAINO ir siunczia į LIETUVA ir į kitas dalis svieto.

121 E. Centre str,
SHENANDOAH, PA.

V. Chmieliauckas

E. CENTRE STR.
SHENANDOAH, PA

Užlaido didelę krautuve cigarų, vynoir visokių likierų, o pardavinėja pigiaus nēkaip svetimtaucziai, kurie užlaido pulkus agentų nutukusių už lietuviszkus pinigus.

Taigi vyrai susipraskime, ir duokime uždirbti saviszkiui.

A. Maslauckas,

Geras ir prieteliszkas mus žmogus, užlaido gerus gėrymus, ir yra gana dorus ir pasznekamias lietuvis. Pas jį iszpuola atsilankyti.

Ant W Main ulyczios Plymouth, Pa.

Šios knygos yra gaunamos S. L. A. Sp. 1113

Budas senovės lietuvių ir žemaičių	50c.
Istoria Europos	15
Kražių skerdynė	5
Padėjimas lietuvių tautos rusų vieszpatystėj	35
(Ta pati knyga maskoliszkoi kalboi)	\$1,00
Kristiono Donelaiczio rasztai (eilės)	40
Medega mūsų tautiszkaiz vaistinjkyztai	40
Medega Sim. Daukanto biografiai	80
Pajauta, (pasaka isz Lietuvos istorios)	60
Naktys (eilės) E. Youngo, vertė L. Ivins.	15
Pavasario balsui, (eilės Mairionio)	15
Kanklės, (eilės ir dainos)	15
Jonas isz Kempės ir Szilka, (eilės)	15
Gipsinis Jotis ir Per kytruma, (pasakos)	15
Zentas del parodos (komedia), vertė Sel.	15
„Tėvynė“ 1896 metų, visi numerai	100
„Tėvynė“ 1897 metų, visi numerai	1,50
„Tėvynė“ 1898 metų, visi numerai	1,50
„Tėvynė“ 1899 metų, visi numerai	1,50
Kun. A. Burba, jo gyvenimas ir darbai	25
Istoria szventa seno ir naujo istatymo	50
Prilips Ožys liepto galą (Drama 5 aktuose 2)	15
Mainieris ir leberis	20
Diedai ir Gražina	30
Trumpi Atsakymai priesz Religiją	25
Dogmatas apie Pragarą	10

Geriausiai Inteisyta

LIETUVISZKA SPAUSTUVE

GREITAI, GERAI IR PIGIAI ..TLIEKA
VISOKIUS DRUKORISZKUS DARBUS.

V. J. Stagaras,

119 E. Centre Str., Shenandoah, Pa.

Lietuviszka Dirbtuve

ARNOTU, KOPU, BALDAKIMU, ir kitų visų bažnytinių parėdų; teipogi del draugyszcių: KARUNU, KUKARDU, KEPURIU, ŽENKLU ir tt. Norėdami savo darbu suszelpti savo tautietę ir kad tas darbas butų priderancziai atliktas, atsiszaukite pas:

T. ANDRIUSZEVICZAITĖ

115 W. Division St. Chicago, Ill.

Dirva, Dirva, Dirva!

Laikraštis DIRVA isseina kas trys mėnesiai, pavidale knygos uo 100 iki 160 puslapių ir daugiau. Kasčiuoja 2 dol. ant metų Amerikoje. Maskolijos lietuviams (su prisiuntimu iki Prusų rubežiaus) 8 markės. Pavienio DIRVOS numerio prekė 75 c. (2 markės Prusuose). Dirvos siekiu yra per iszleidimą moksliskų knygelų pakelti mūsų literatūrą. Raszant ir sluncziant pinigūs ar rasztus reikia adresuoti:

Rev. A. M. Milukas,
Shenandoah, Pa.

ŽVAIGŽDĖ

Didžiausias katalikiskzas tautiskzas lietuviszkas laikraštis. Isseina kas cztvergas. Kasztuoja ant metų \$2,00 į užmarę \$2.50. Telpa „Žvaigždej“ puikios patrijotiskzos apysakos užimanczios kiekvieną žmogų.

Raszant į „Žvaigždes“ redystę reikia padėti tokį adresu:

„ŽVAIGŽDE“
Station W, P. O. B. 17
Brooklyn, N. Y.

DR. J. C. FAUGHNAN,

VETERINARISZKAS GYDITOJAS

Gydo visokias ligas, kojomis tik naminiai gyvuliai gali apsirgti.

Jeį kam reiktų, visados, kiekvieną valandą tą daktarą galit rast.

Commercial Hotel, Shenandoah, Pa.

A. M. Matusевичz.

Agentas

Vargonų, Pijanų, Siuvamų Maszinų, Cigary ir papirosų

Vargonus, pijanus ir maszinas duodu ant 20 dienų ant iszmėginimo. Jiegu per tą laiką paimtas instrumentas pasirodytų negerų, ar per bragum, asz jį atsiimsiu atgal, ir per tą laiką niekas nekasztuos. Užtikrinu, kad nuo manęs pirksite viską pigiau kaip visoj Amerikoj galėtumet gauti, nes asz visokius daiktus imu stacziai isz fabriko, ir todėl galiu juos parduot pigiau, kaip tie, ką isz wholesale ima. Meldžiu tik pamėginti o užtikrinu, kad busit užganėdinti.

A. M. Matusевичzius,
605 W. Mahanoy Str., Mahanoy City, Pa.

AR ESI KURUZIUS??

Visokis kurtinis išgydimais gal naudotis dabar; tik nebiliai yra neižgydomi. Ožimą ausise sustabdom tuojuans. Paraszki bndą apkurtimo ir nedagalėjimo, o egzaminacija yra už dyką. Gyditis galima savo stuboje.

Dr. Palton. 596 La Salle Ave. Chicago, Il.

TEMYKIT LIETUVIAI!!

Nuk szio laiko paleidžiam žodynėlius ko pigiausiai, idant kiekvienas tautietis galētų ausipirkti, ir daves apsidaryti kiszianiuje nesziodamas pasižiūrėti kada jam prireikia kokio žodžio, visadą turėti.

Lietuviszkai - Angliszkajj gaus už 70 centų; abudu už dolerį. Kas norētų pirkti nesusiutus abu gaus už 80 centų.

Kun. P. Saurusaitis

Waterbury, Conn.

ŽENKLUS SUSIVIENYJIMO norinti turėti, turi nusipirkt pas Centraliszka Susiv. kassierių p. K. Radzeviczių pasiuncziant jam 1 d. ir 50 centu.

Adresas yra „TEVYNEJE.“

A. L. GRAICZUNAS,

(LIETUVISZKAS DAKTARAS.)
227 1/2 W. Division str., CHICAGO, ILLINOIS

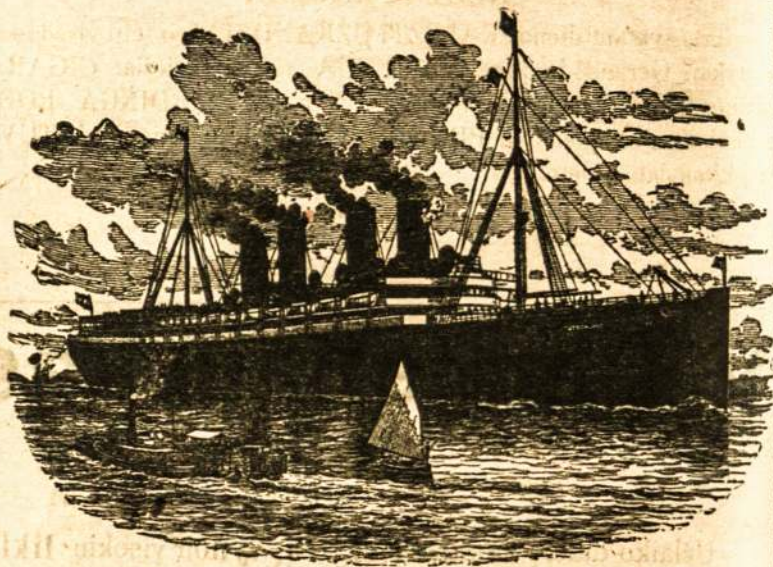
. PRIIMA LIGONIUS { nuo 8 iki 10 ryto,
nuo 12 iki 1 po piet,
nuo 7 iki 9 vakare.

Ateik pats arba gali paszaukti į savo namus. Gydau pasekmingai ir didžiausioje paslapytje užlaikau užsikreczianczias limpanczias gėdingas ir prastoto vyriszskumo ligas. Atsiszauken tiems per laiszką su apraszymu savo ligos duodu rodą.

Reikalingi tuoiaus

Murininkai dirbti prie szv. Jurgio lietuviszkos bažnyczios. Iszmanę gerai tą darba gaus ant dienos po 2 dolerių ir pusę, darbo tesės ant kokių 3 mėnesių. Atsiszaukite pas:

Rev. P. Abromaitis,
Shenandoah, Pa

Parduoda Szifkartes

Ant geriansių ir sparcziansių expresavų ir reguliariskų laivų į visas szalis svieto; parduoda tikietus gelžkelio į visas dalis Amerikos. Permaino visų szalių piningus ant amerikoniszkų, suteikia sveikiausias rodas visuose reikaluos žmogaus.

M. Rosenbaum.

609 S. 3rd st., Philadelphia, Pa.